

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΠΑΝΤΑΛΟΝΙΟΥ

Α με ἐρωτήσετε ἴσως: «Μὰ πῶς; ἔχουν καὶ τὰ πανταλόνια περιπετείας;» — Βεβαιότατα! Ἄν συμβῇ μάλιστα νὰ ἀνήκουν, ἔστω καὶ ἐπὶ πιστώσει, εἰς κανένα καλλιτέχνην ἢ ποιητὴν, τότε ἔχουν καὶ τραγωδίας ἀκόμη. Ἄν δὲν βαρύνεσθε, θὰ σᾶς διηγηθῶ τί βάσανα ἐτράβηξε τὸ ταλαίπωρο πανταλόνι ἐνὸς πτωχοῦ ζωγράφου.

Ἦτον ἡ παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς. Παντοῦ γέλια, φωνές, ἀλαλαγμός, χαρές, τραγούδια. Ὅλος ὁ κόσμος στὸ ποδάρι. Ἐπλησίαζε νὰ νυκτώσῃ καὶ μόνον ὁ πτωχὸς ὁ Λεάνδρος δὲν εἶχε σηκωθῇ διόλου ἀπ' τὸ κρεβάτι του τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἔμενε μὲ τὰ νυκτικά του, ξαπλωμένος, κουκουλωμένος μὲ τὸ πάπλωμα, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κάμμία ἐλπίς νὰ σηκωθῇ. Θὰ ὑποθέσετε ἴσως πῶς ἦτον ἄρρωστος; Ἀ! μᾶ! κάθε ἄλλο. Ἀλλὰ πῶς νὰ σηκωθῇ ὁ φουκαρᾶς, ἀφοῦ τὸ πανταλόνι του τὸ μονάκριβο — ἕνα καὶ μόνο ποῦ εἶχε — τοῦ εἶχε δραπετεύσει πρῶτ-πρῶτ, χωρὶς ἐλπίδα νὰ ξαναγυρίσῃ;

— Μὰ τί; τοῦ τὸ ἐκλεψαν; Ἡ μήπως τὸ ἐποντάρησε στὴν πασέτα καὶ τὸ ἔχασε;

Σᾶς ὀρκίζομαι: ὄχι! Μὴ τὸν ἀδικήτε τὸν κακόμοιρον τοῦ φθάνει ἡ φούρκα του.

Ἀλλὰ ἰδοὺ τί συνέβη. Τὸ πανταλόνι αὐτὸ — δὲν εἶχε δὰ καὶ ἄλλο — τὸ ἐχρωστοῦσε ἀκόμα εἰς τὸν βράπτῃν του. Εἶν' ἀλήθεια πῶς τὰ καλλίτερα βούχα ποῦ μᾶς ἔρχονται χυτὰ στὸ κορμί μας, εἶνε ἐκεῖνα ποῦ... δὲν πληρώνομεν! ὅταν δηλαδὴ ὁ βράπτῃς, ποῦ μᾶς τὰ κάνει βερσεέ, εἶνε ἄνθρωπος ὑπομονητικός, πονόφυχος καὶ χριστιανὸς

ὁρθόδοξος. "Αν τύχη ὅμως κανένας τσιφούτης καὶ παραδόπιστος, τότε — addio del passato! Σηκώνεται, φεύγει καὶ μᾶς ἀφήνει 'ς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ, δηλαδή στὴ ζέστη τοῦ κρεββατιοῦ!

Κάτι τέτοιο ἔπαθε καὶ τὸ πανταλόνι τοῦ Λεάνδρου.

Τὸ πρωτὶ ἐκείνο ἦλθε ὁ βράπτης τοῦ Ἰσαὰκ διὰ χιλιοστήν φοράν. Ὁ Λεάνδρος ποῦ ἐμισοκοιμᾶτο ἀκόμα, τοῦ ἐξερομάσησε τὰ ἴδια: πῶς νὰ τὸν συγχωρῇ... πῶς αὔριο-μεθαύριο θὰ τὸν πληρώσῃ χωρὶς ἄλλο... πῶς περιμένει μιὰ ἐπιταγὴ... πῶς... χμ!...

Μὰ ὁ Ἰσαὰκ ἀγρίεψε, τὸν ἐπιασαν τὰ νεῦρά του.

— Δὲν τὸ κουνῶ ἀπ' ἐδῶ ἂν δὲν με πληρώσῃς!...

— Οὐφ! μὴ με σκοτίζῃς! τοῦ εἶπε στὸ τέλος ὁ ζωγράφος. "Αφηνέ με ἤσυχον! Καὶ ἐγύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρὸ κατὰ τὸν τοίχο.

— Ἀ! ἔτσι; τώρα θὰ σὲ κάμω ἐγὼ νὰ ἡσυχάσῃς γιὰ καλὰ!

Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ξεκρεμάει τὸ πολυθρό-
λητον πανταλόνι, καὶ τὸ βάζει στὰ πόδια, πρὶν ὁ Λεάνδρος προφθάσῃ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὴν καταπάτησιν αὐτὴν τῆς ξένης περιουσίας!..

Ἰδοὺ διατὶ ἔμνευε κρεββατωμένος ὁ φουκαρᾶς ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν, χωρὶς νὰ ἔχῃ οὔτε συνάχι οὔτε κόψιμον.

'Απεναντίας' τὸν εἶχαν προσκαλέσει εἰς τὸ κόψιμο τῆς βασιλόπηττας διὰ τὸ βράδυ. Ἀλλὰ πῶς νὰ βγῇ ἔξω χωρὶς πανταλόνι; Τοῦ ἤρχετο νὰ σκάσῃ. Πῶς νὰ πάῃ εἰς τοῦ κύρ Μαθιοῦ, τοῦ καλοῦ γείτονα, νὰ περάσῃ τὴ βραδεῖά του; Δὲν ἦταν βέβαια κανένα σπουδαῖο ὑποκείμενον ὁ κύρ Μαθιός. Πρρρ! "Ενας ἀπλοῦς μικροεισοδηματίας, κοντὸς καὶ προγά-
στωρ. Μὰ ἔλα ποῦ εἶχε μιὰ κόρη ἐμ-
μορφῇ ποῦ τὴν ἐνοστιμεύετο. Μὰ καὶ

αὐτὴ, φαίνεται, τὸν ἐγλυκοκύνταξε. Τὸ προσκλητήριο μάλιστα σὰν νὰ ἦταν γραμμένο μὲ τὸ τρυφερό της τὸ χεράκι, καλλιγραφημένο, μὲ κάποιο ἐλαφρὸ τρεμουλιασμα ἀπὸ τὴ συγκίνησι βέβαια.

Γιὰ φαντασθῆτε τί εἰρωνεία τῆς τύχης! Νὰ τὸν προσκαλῇ, νὰ τὸν φωνάξῃ, νὰ τοῦ ἀνοίγῃ τὰς ἀγκάλας μιὰ τέτοια ἀνέλπιστη εὐτυχία, καὶ αὐτὸς νὰ 'βρίσκεται χωρὶς πανταλόνι!

"Ω, π' ἀνάθεμά σε, βράπτη ἀλιτήριε!

“Εξαφνα, ἐκεῖ ποῦ ἐστρηφογύριζε συλλογισμένος τὸ προσκλητήριο, τὸ βλέμμα του σταματᾷ, σάν νὰ ἐφωτίσθη, εἰς τὴν φράσιν: σάν φασόν. Ἐν ἄκαρῃ τοῦ ἦλθε μία φωτεινὴ ἔμπνευσις. Ἄμ’ βέβαια! Καλλιτέχνης αὐτὸς καὶ νὰ μὴ τοῦ ἔρχωνται ἔμπνευσεις!

— Μὰ ἀφοῦ ἡ συναναστροφή θὰ εἶνε σάν φασόν, καὶ χωρὶς ἐτικέτες, τότε τί καλλίτερο «σάν φασόν» παρὰ νὰ πάω ἔτσι, χωρὶς πανταλόνι; Φορῶ τὸ μακρὺ μου τὸ παλτὸ καὶ τὴ μεγάλη μου μπέρτα καὶ ἐταλείωσέ! Ποιὸς θὰ καθήσῃ νὰ ψάξῃ ἀπὸ κάτω τί φορῶ καὶ τί δὲν φορῶ!

Τὰ μάτια του ἔλαμψαν ἀπὸ χαρὰν. Κατενθουσιασμένος μὲ τὴν ἀνακάλυψίν του, πετιέται ἀπ’ τὸ κρεβάτι, νίπτεται, κτενίζεται, βάζει τὸ ροῦχο του, κουκουλώνεται μὲ τὸ βαρὺ παλτὸ καὶ βγαίνει ἔξω.

Στὴν αὐλόθυρα συναντᾷ τὴν σπιτονοικοκυρά του, ἕνα γρατδίον κουτοπόνηρον. Τοῦ ἐφάνη σάν νὰ τοῦ ἔρριξε μιὰ ματιὰ ὑποπτη. Γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ κάθε ὑποψία τῆς λέει, μὲ ἀφέλεια δῆθεν:

— Ἄκουσε, κυρά Ματερινιώ. Ἄν ἔλθῃ καὶ μὲ ζητήσῃ κανένας, τοῦ λές πῶς εἶμαι ἐδῶ κοντὰ στοῦ κὺρ Μαθιοῦ ποῦ θὰ κόψουν τὴ βασιλόπηττα...

Τί τοῦλθε νὰ τὸ πῇ ὁ εὐλογημένος;...

Ὅταν ἐφθασε στὸ σαλόνι τοῦ κὺρ Μαθιοῦ, ὅλοι ἐσηκώθηκαν νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν.

— Μπᾶ! γιατί ἔτσι φασκιωμένος σάν Λάζαρος, κύριε Λέανδρε; τὸν ἐρωτᾷ ὁ οἰκοδεσπότης.

— Νὰ σᾶς βοηθήσω νὰ βγάλετε τὸ παλτὸ σας, τοῦ λέει ἡ κυρία Μαθιοῦ.

Ὁ Λέανδρος ἀνετινάχθη σάν νὰ τοῦ ἔρριψαν ζεματιστὸ νερό.

— Ἄ!... ὄχι... ὄχι... ἀδύνατον! Εἶμαι τρομερὰ συναχωμένος...

— Βρὲ χριστιανέ μου, θὰ σκάσης ἐδῶ μέσα μὲ τέτοια ζέστη.

— Ἀδύνατον!... σᾶς παρακαλῶ... θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ μείνω ἔτσι... σάν φασόν, ὅπως λέτε καὶ εἰς τὸ προσκλητήριο.

— Μά, παπάκη, ἀφοῦ εἶνε κρυολογημένος ὁ κύριος! παρητήρησε συγκεκινημένη καὶ ἡ δεσποινὶς Μαθιοῦ.

Πράγματι· δὲν ἐπέμειναν. Τί διάβολο! Νὰ πάη νὰ πουντιάσῃ ὁ νέος καὶ νὰ τὸν πάρουν στὸ λαιμό τους;

Ἐκάθηναν γύρω στὸ τραπέζι οἱ προσκεκλημένοι ὄλοι. Ὁ Λέανδρος, ποῦ ἄλλοτε ἦτον εὐθυμὸς καὶ εὐχάριστος, τὴν φορὰν αὐτὴν ἦτον σκουνοῦφλης! Δὲν μιλοῦσε διόλου. Προσπαθοῦσε νὰ φαίνεται συναχωμένος. Γκούχου!... γκούχου!... Ἐπταρνίζετο, ἐξηρόβηχε, ἐσφόγγιζε τὴ μύτη του... Πφφ! ἦταν μιὰ ἀηδία!... Ὡς τόσο τί ἐλεεινὸ πρᾶγμα αὐτὸ τὸ καταραμένο συνάχι!..

Τέλος πάντων ἡ ἐμφάνισις τῆς βασιλόπηττας ἐξωγόνησε τὴν συντροφιάν.

Ὁ κύρ Μαθιός, μὲ ὄλην τὴν χονδροειδῆ του μεγαλοπρέπειαν, ἀνεσκουμπώθη καὶ ἤρχισε νὰ κόπτη καὶ νὰ μοιράζῃ ἕνα-ἕνα κομμάτι.

Ἀλλά, περίεργον! Τί ἔγινε τὸ ἀσημένιο πενήνταράκι, τὸ τυχηρὸ νόμισμα; Κανεῖς δὲν τὸ εἶχεν εὑρεῖ.

Ὁ Λέανδρος, σκεπτικὸς καὶ ἀφηρημένος, ἐξερομασσοῦσε ἀκόμα τὸ ἰδικόν του.

— Ἀ α α α!.. Στὸν κύριο Λέανδρο θὰ ἔπεσε! ἐκραύγασεν ἡ δεσποινὴς Μαθιοῦ κροτοῦσα τὰς παλάμας.

— Βέβαια! βέβαια! ἐφώνησαν ἐν χορῷ ὄλοι οἱ συνδαιτυμόνες.

— Δὲν γύρα τίποτε!... Σᾶς ὀρκίζομαι!... διεμαρτυρήθη ὁ Λέανδρος.

— Δὲν εἶνε δυνατόν!.. Μᾶς τῶκρυφες!.. Θὰ σὲ ψάξωμε!..

— Βέβαια! Θὰ τὸ ἔχωσιν στέγες τσέπες τοῦ παλτοῦ... Ἐμπρός!..

Τοῦ ἤλθε σὰν λιποθυμία. Καὶ τὰ γέλια, ἡ εὐθυμία, τὰ χωρατὰ καὶ ἡ ζωηρότης ἐπετείνοντο ἐφ' ὅσον τὸ μυστηριώδες πενήνταράκι δὲν ἀνεκαλύπτετο.

— Καλέ, θὰ τὸ ἔχωσιν στή τσέπη τοῦ πανταλονιοῦ!..

Ὁ Λέανδρος ἐκοκκάλωσε. Αὐτὸ δὲν ἦτον πλέον ἀστείότης. Ἦτον σωστή μαχαίριά! Αὐτὸ δὲ ἔλειπε τώρα! Νὰ ζητοῦν, τέτοιες ὥρες, τσέπες πανταλονιοῦ!..

Ἡ ἀπελπισία ὁμῶς τοῦ ἔδωσε δύναμιν. Σηκώνεται σὰν βουρλισμένος, τοῦς

ξεφεύγει, τρέχει ἔς τὸ σαλόνι, τοποθετεῖται ὀπισθεν μιᾶς πολυθρόνας εἰς μίαν γωνίαν, ἀποφασισμένος νὰ ἀμυνθῇ μέχρις ἐσχάτων κατὰ τῶν δημίων του, ἐνῷ ὄλοι τρέχουν καὶ τὸν καταδιώκουν ξεκαρδισμένοι ἔς τὰ γέλια.

Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ἐκείνην ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ ἐμφανίζεται — ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεὸς — ἡ ὑπηρέτρια κρατοῦσα ὑψηλά, μὲ τὰ δύο τῆς χέρια, ἓνα δέμα.

— Μπᾶ! Τί εἶνε αὐτὸ πάλι!.. Τί τρέχει!..

Καὶ ὅλοι διὰ μίαν στιγμὴν τὴν περιτριγυρίζουν περίεργοι.

Ὁ Λεάνδρος δὲν χάνει καιρόν.

Ἐπωφεληθεὶς τῆς μικρᾶς ἐκείνης ἀνακωχῆς, ὁρμᾷ ἔξαλλος εἰς τὴν ἀνοικτὴν θύραν, τὸ βάζει στὰ πόδια καὶ τρέπεται εἰς ἀτακτον φυγὴν.

Ἡ Μαρούλα, ἡ ὑπηρέτρια, προχωρεῖ εἰς τὸ μέσον καὶ μὲ στάσιν καὶ ἐμφασιν Ἀρσακειάδος ὅταν ἐκστηθίζῃ τὸ μάθημά της, ἀπαγγέλλει μὲ στόμφον:

— Τὸν μπόγο αὐτὸν τὸν ἔφεραν γιὰ τὸν κύριο Λεάνδρου...

Ὅλοι ἀμέσως στρέφονται εἰς τὴν γωνίαν, ὅπου εἶχε καταφύγει ὁ ζωγράφος. Ἀλλὰ ποῦ! Ἐκεῖνος εἶχε γίνοι ἀφαντος!

Ἐκυττάχθησαν ἀλαλόφωνοι. Μπᾶ! Τί μυστήρια εἶνε αὐτά!

Ὁ Μαθιὸς ἐπῆρε τὸ δέμα, τὸ ἐπλησίασε εἰς τὴν μύτη του γιὰ νὰ ὁσφρανθῇ τάχα τὸ περιεχόμενον, τὸ ἐξεδίπλωσε σιγὰ-σιγὰ, καὶ βγάζει... ἓνα πανταλόνι!..

Πίσω μου σ' ἔχω, σατανᾶ! Τί εἶνε αὐτὸ πάλιν;

Ἦταν τὸ συφοριασμένο πανταλόνι τοῦ ζωγράφου, ποῦ τοῦ εἶχεν ἀρπάσει τὸ πρωτὶ ὁ ράπτης του, καὶ τώρα, φοβηθεὶς μήπως κατηγορηθῇ ἐπὶ κλοπῇ, τοῦ τὸ ἐπέστρεψε πακεταρισμένο σὰν νὰ ἦταν ταχυδρομικὸ δέμα!

Ἐπειτα, νὰ ποῦμε καὶ τὴ μαύρην ἀλήθειαν, καὶ τί τοῦ ἐχρειάζετο τάχα ἓνα πανταλόνι μισότριβο, ποῦ ἂν τὸ ξεπουλοῦσε στὰ ἐβραῖκα, δὲν θάπιανε οὔτε ἓνα τάλληρο; Τοῦ τὸ ἔστειλε λοιπὸν μ' ἓνα λοῦστρο. Ὁ Λεάνδρος ἔλειπε. Ἡ κυρὰ Κατερινιώ, ἡ γργῆ ἀλεποῦ, σάν κἄτι νὰ ἐμυρίσθῃ καὶ — θές ἀπὸ καλωσύνη, θές ἀπὸ κουτοπνηρία — τὸν ἔστειλε ἐκεῖ κοντὰ στοῦ κυρ Μαθιοῦ γιὰ νὰ τὸ ἐγχειρίσῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸν δικαιοῦχον!.. Ὁ Μαθιὸς, ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς κατεργάρης καὶ τετραπέρατος, ἅμα τὸ εἶδε, σάν κἄτι νὰ ἐμυρίσθῃ καὶ αὐτός, ἐσοῦφρωσε τὰ μοῦτρα του, ἐκούνησε φιλοσοφικῶς τὸ κεφάλι, καὶ ἔσκασε στὰ γέλια.

Τὸ ἴδιο ἔκαμαν καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ τὸ σπίτι τοῦ κυρ Μαθιοῦ ἐβούζε ἀπὸ τὰ χάχανα καὶ τὰ ξελιγώματα!

* *

Τὸ πρωτὶ, ὁ παμπόνηρος Μαθιὸς, ἐτύλιξε τὸ κακόμοιρο τὸ παντα-

λόνι μέσα 'ς ένα γυαλιστερό γαλάζιο χαρτί, και τοῦ τὸ ἔστειλε μὲ
τὸ ἑξῆς εὐγενικὸ γραμματάκι:

«**Φίλε μου**

Ὅλοι ἐσπαρτάραμε στὰ γέλια μὲ τὸ χαριτωμένο ἀστεῖο ποῦ μᾶς
ἐσκάρωσες... Τώρα πλέον σὲ πιστεύομεν πράγματι πῶς δὲν ἦυρες
τὸ νόμισμα!....

Μαθιός».

(Μίμησις)

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ

Μ' δλάργυρες κυματωσιές
κυλάει τὸ ποτάμι,
τῆς ὄχθης του τῆς λακκωσιᾶς
στολίζει τὸ καλάμι.

Κ' αὐτό, λιγνὸ-λιγνὸ κι' ὠχρὸ
στενάζει κι' ὅλο λυώνει,
Νάρκισσος, λές, ποῦ 'ς τὸ νερὸ
σκύβει καὶ καμαρώνει.

Βατράχια μέσ' 'ς τοῦ φεγγαριοῦ
τὸ φῶς βουβὰ μιλοῦνε,
σὰν νᾶνε κλάψιμο παιδιῶν
ποῦ μάννες τραγουδοῦνε.

Κ' ὅταν Νεραΐδα καμμιὰ
μὲ πόθο ἀναστενάξῃ,
πέρα καὶ πέρα ἢ καλαμιὰ
ξυπνᾷ κι' ἀνατριχιάζει.

(Νικομήδεια)

Κ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ